

Tryckt som manuskript för teatern. Får ej upplöras, öfversättas eller utlånas utan författarens begifvande.
Missbruk af ofvannämde art beifras enligt lag.

Manuskript Nr.:

Öfverlemnadt till:

Arthur Lindberg

Original af
DEN GODE VÄNNEN

Adolf Paul
SKÅDESPEL I EN AKT

AF

ADOLF PAUL

HELSINGFORS.

Hufvudstadsbladets Nya Tryckeri.

1894.

För författaren af denna berättelse
är det ett stort nöje att få se
att den som har varit så god
att låna denna berättelse
har varit så god att låna den.

DEI GODE VÄNNER

AF
DEI GODE VÄNNER

AF
DEI GODE VÄNNER

AF
DEI GODE VÄNNER

PERSONER:

- LEMBERG, målare.
- BREMER, författare.
- FRU BREMER.
- BRUUN.

Händelsen försiggår i det pensionat i Berlin der de alla bo. Rummet, som bebos af Lemberg är temligen stort. I fönsten ett stort utbyggt fönster upptagande halva väggen. Till venster en chaiselongue och bakom denna ett större divansbord; på samma sida, emellan divanen och fönstret, står Lembergs staffli. Till höger ett stort skrifbord med bokhylla. Stolar, bord, fätöljer. Till höger nedtill dörr till Bruuns rum. Till venster nedtill dörr ut till korridoren. Genom denna inkomma och utgå samtliga uppträdande, utom Bruun.

Första scenen.

Bruun. Lemberg.

Lemberg (framför sitt staffli målar och berättar ifrigt för Bruun, hvilken hör på samt nogsamt följer med hvarje penseldrag) — Se du — hela saken är den att — — ja, hon lär ju ha varit vid teatern tidigare, men ej kunnat göra karriére. — Skall ha en liten, helt vanlig talent — men tror naturligtvis att hon är minst en Sarah Bernhardt och hatar dödligt alla, som ej kunna fatta det. Arbetsförmåga har hon och det retar henne därför att hon ej lyckats. Att hon ej skulle ha talent nog sätter hon ej i fråga; — spegeln säger henne att hon är vacker, — näväl: *ut-seende, energi, flit*, det tror hon vara hvad som behöfves. Och skyller resten på oturen. Otillfredställd äregirighet alltså.

Den här saken är det därför ej värdt att taga alltför tragiskt. — Det är endast den spelsjuka komediantskan, som partout vill hafva en rol, — rolen af förorättad äkta maka, hvilken hon tror kläda sig så väl. Derfor — tager hon ej reson. Och dessutom är hon egensinnig.

Hon har lemnat teatern för att gifta sig med honom — därför anser hon honom böra egna all sin tid åt henne. Och nu vågar han finna en annan dame så intressant att han utbyter — åsigter med henne.

Bruun (skrattar) — och tyder lifsgåtor med en annan än sin äkta maka.

Lemberg. Ja. Och frun kan inte få i sitt lilla egensinniga hufvud att *det* kan vara en lifsbetingelse för en konstnär, — det vill säga — en förutsättning för honom att kunna producera vidare.

Hon tror sig ensam vara det plån mot hvilket hans andes tändstickor skola få lof att tända sina husbehöfslammar! För storhetsgalen är hon naturligtvis, som alla kvinnor.

Bruun. Jag tänker det gjort henne litet hysterisk också att de inga barn ha. Se då få fruarna en riktig mani att misstänka männen för otrohet! —

Lemberg. Ah! Det göra de alltid — icke blott då. Ser du, deras fåfånga blir så lätt särad, — den kvinnliga fåfångan är ett så ömtåligt ting, och omöjlig att ej råka i konflikt med. Den ställer ut ordentliga fällor åt en, — och den man är ännu ej född, som kunnat undvika att falla i de fällorna, när en liten kokett vill spela den förörrättades rol.

Han fick naturligtvis lof att anropa min hjälp i går derför. Jag sade visst åt min käre Bruun att det ej lönar sig att söka öfvertyga en, som ej vill bli öfvertygad, och bad honom hellre då ljuga sig till husfriden än köra hufvudet mot väggen. Men så gick jag med och fick en stor försoningsscen till stånd igen.

Han lofvade allt hvad hon ville, — han skulle ögonblickligen afbryta korrespondensen med den andra frun, och så vidare. Och så tog vi en droska och for ut och åt en sexa tillsammans, — och så vidare.

Men lilla frun såg ej rätt nöjd ut, att det hela tog en sådan idyllisk ända — hon hade allt gerna velat spela tragedin vidare. Så jag tänker hon hittar väl på en förvändning att få dramat i gång igen. — Men jag skall

säga åt min käre Bremer, att jag inte vill vara medspelande längre.

Det har stört mitt arbete en hel vecka — just nu när jag är i tagen. Men nu skall det också vara slut! —

— Ja — nu får du allt gå och låta mig arbeta i fred litet! Tag inte illa upp — men, — jag blir så nervös när någon sitter och tittar på. Det rifver sönder ens stämning att veta sig alltid hafva ett par ögon bakom ryggen.

Bruun. (stiger upp) Ja — jag förstår —.

Lemberg. Knacka i väggen sedan, så är du suäll, när det blir middag! — Undrar just hvad för föda vi skola få i dag! — Hå, ja, det pensionslifvet! (Bruun af).

Lemberg. (för sig) Nå *han* är ändå bra med att han aldrig tar illa upp! — Och så är han alltid till hands när man behöfver resonnans!

Men nog är det fan att folk inte skall kunna lära sig begripa sådant der, af sig sjelf och förskona en från obehaget att köra ut dem.

Nå, vänta bara jag får ordentligt betalt för en taffla en gång, så att jag kan inrätta mig ett hem och slippa ifrån det här pensionatstvånget och åttiöljande konkubinat med första bästa, som har råd att hyra rummet bredvid! Då skall jag minsann kedja fast en hungrig tiger vid dörrposten och inte låta honom få annan mat, än de vännar, som våga komma oinbjudna! Ja — mig lyster att se dessa dagdrifvares blod! (målar och gnolar.)

Au-près de ma blonde

Il fait — il fait beau dormir

Au-près de ma blonde

Il fait beau dormir.

(det knackar)

Så för fan! — Ja — jag kunde tänka mig det Men så ta mig tusan om jag är hemma för någon kristen själ nu! (sjunger igen):

Au-près de ma blonde —
Il fait — il fait beau dormir, —
(Det knackar ännu häftigare.)

Fru Bremer. (bakom dörren) Det är jag — bara jag.

Lemberg. (för sig) *Bara jag!* — jo det är inte bara det! (arg) Det är också fan att han inte kan sköta om frun själf, utan skall lemna henne åt mig när det börjar gå hett till! (går ned till höger och öppnar, samt stannar bugande och högst älskvärdt småleende innanför dörren.)

Andra scenen.

Lemberg. Fru Bremer.

Fru Bremer (kommer in med många knops fart, slänger ett parasoll i ena väggen och en liten resväska i den andra, samt börjar gå af och an med häftiga steg som en „retad lejoninna“. Förgråten, för alltemellanåt en näsduk till ögonen, i resdräkt).

Lemberg (viker undan med låtsad förskräckelse, tappar pensel och palett, sjunker ned på chaiselonguen och starrar på henne en stund.) Hva — hvad i all världen nu då!? — Ämnar ni — hvart ämnar ni ta vägen!! Ämnar ni resa? —

Fru Bremer (med en viss själfbehaglig tragik och kämpande med tårarne) Ja! — — När min man *bedrar* mig så — — Då kan jag väl inte stanna här längre!

Lemberg. *Bedrar* er!? — Det är väl missförstånd igen!

Fru Bremer. Så — missförstånd!? — Hvad jag ser med egna ögon!

Lemberg. Hvad är det ni ser?

Fru Bremer. Att han *skrifver* — skrifver bref igen — — till den *der!*

Lemberg. Så, är vi nu *der* igen!

Fru Bremer. Just nu sitter han och skrifver till henne igen — ute på ett kafé.

Lemberg. Och det kallar ni allt ännu att *bedra!* Att skriva! Kan man *bedraga* — per post! — Det var mig en rolig idé!

Fru Bremer. Ja visst! Det är det värsta *bedrägeri* som finnes! (gråter).

Lemberg (skrattar).

Fru Bremer. Tycker ni det är att skratta åt?

Lemberg. Ja — uppriktigt sagt — det hela börjar bli allt mer och mer *löjligt!* Och ni är bra barnslig som alls bryr er om det *längre!* — I hvarje fall är det åtminstone absolut *ändamålslost!*

För — älskar han henne, så hjälper protester till ingenting! Och älskar han henne ej, så är det hela endast mycket väsen för ingenting.

Och nu älskar han henne ej! Gjorde han det, så vore han hos henne nu och ej här hos er.

Fru Bremer. Gerna för mig — han kan ta henne så mycket han vill — han kan gerna fara till henne! Bevars, — *det* skall jag inte bry mig om alls! —

Bara jag slipper *se* huru han sitter här hela dagen öfver skrifbordet och hänger och är upptagen af henne. — Han kan ta henne *helt* då, om han är så fästad vid henne, att han inte kan afbryta korrespondensen med henne för min skull.

Lemberg. Ja men ni kan inte begära att han skall vara er absolut underordnad i hvarje den minsta småsak, därför att han är gift med er! Han är konstnär i första rummet. Och nu har han funnit intresse af att komma i andlig kontakt med en annan kvinna, — det ger honom *retelse* — han blir produktiv igen — — kanske blir resultatet af det hela en utmärkt novell, som ni sedan kan gå och vara stolt öfver att åtminstone vara styfmor åt. Sådant får en författares hustru finna sig i.

För, om ni vore en aldrig så betydande personlighet så kunde ni ändå ej hålla en man af hans begåfning i ständig andlig fångenskap. Blotta *retelsen* af att byta om *ungänge* är nog att drifva honom tillsammans med andra.

Jag kan förstå, att det gör er ondt första gången ni får känna af det. Men man får vänja sig vid allt, — och med egensinne och svartsjuka kommer ni ej långt.

Fru Bremer. Aldrig! — Det kan ni väl förstå att jag aldrig kan vänja mig att se honom sitta och skriva kärleksbref till en annan — midt för min näsa! Kalla det egensinne, — eller hvad ni vill. Men jag behöfver ej tåla det! Som hans fru behöfver jag det ej. — Han kan gå ut och skriva, han kan göra det hvar som hellst *utom* vårt hem, bara jag slipper se det! —

Lemberg. Men — det gör han ju! Och just nyss beklagade ni er öfver att han sitter ute på kafé Bauer och skrifer till henne.

Fru Bremer. Han behöfver inte skriva alls! Det lofvade han mig i går, så att ni hörde det. Och nu bryter han sitt löfte igen.

Lemberg. Men — kommer ni inte ihåg? Efter den stora försoningen i går — — så erbjöd ni honom sjelfmant, att få göra det. Som bevis på att ni trodde på honom och var öfvertygad om att han älskade endast er!?

Fru Bremer. Ja visst! Men han skulle få göra det endast i min närvaro — och så att jag får läsa hvad han skrifer.

Lemberg. Jag tror ni ej rätt vet hvad ni vill. Ni motsäger er ju oupphörligt.

Fru Bremer (förlägen — men fattar sig strax). Kan ni inte förstå — — det är inte så mycket om sjelfva skrivan det handlar sig! Utan — att han *ljuger* för mig! Och *det* är skamlöst, ty i och med detsamma är allt samlif oss emellan omöjligt — allt förtroende slut! —

Lemberg. Hvem ljuger inte!? Jag, — ni — hela världen ljuger, allt efter behof. Och nu har han alla skäl till det, när han ser huru ni tager det hela oresonligt. Det är väl inte precis angenämt att ha husliga scener till morgon, middag och qväll!

Fru Bremer. Men jag kan ju inte tro honom då alls! — Hvad garanterar mig att han talar sanning den ena gången mer än den andra! — Han säger att de varit åtta dagar tillsammans i Mentone endast! — Men hon kan ju ha rest med honom genom hela Italien.

Ja — det var just under *den* tiden jag dagligen fick alla de vackra brefven från honom.

Ah — hade jag kunnat ana att de brefven endast voro en frukt af samvaron med henne, så hade jag inte svarat en rad! — Men nu ser jag hur det är — han sitter och skrifer till henne — sedan han väl kommit i stämning af att vara med mig.

Lemberg (för sig). Tack för den stämningen!

Fru Bremer (utan paus från föregående). Men jag vill vissi inte vara något surrogat för henne! — Jag borde inte varit så dum — jag kunde ha skaffat mig en liten förälskelse jag också — så att jag hade kunnat skriva lika vackra kärleksbref till min käre man!

Ah — att tänka sig att han bedrog mig då, — just *då*!

Lemberg (hånande). Och att det inte hellre var *ni* som bedrog!

Fru Bremer (utan att höra på honom). Och med en annans hustru! — Är det inte skamlöst kanske — med en annans hustru!

Och nu kan jag ju aldrig veta hvad jag skall tro! Hvar gång han går ut, så måste jag ju tro att han går ut och bedrager mig! Hela vårt samlif är förstördt nu!

Lemberg. Ni är barnslig — ursäkta mig det! Ni skulle verkligen taga saken litet mera öfverlägset än så! — Ni smickrar ju honom nu bara genom att taga det så häftigt. — Om ni *visar* honom att han är er så många tårar värd, så blir han ju öfver öronen egenkär och tycker att *han* kan göra, hvad ingen annan får tillåta sig.

Låt honom då hellre förstå motsatsen, att han är er absolut likgiltig! Låtsä inte om hela saken, låt honom tro att det ej rör er det allra ringaste, — var kall som is och förbjud hvarje närmande. Och inlå er ej på förklaringar! — Men nu! Nu ställer ni er faktiskt under hans godtycke. Och det är opolitiskt. Ty att förbjuda honom eller söka hindra honom från hvad han vill — ja — känner jag honom rätt så börjar han älska henne då — bara på *trots*, om han ej gör det fört!

Fru Bremer. Men nu har jag bevis på att han verkligen älskar henne. (Tager fram ett papper ur fickan.) Kallar ni det här för ingenting? (Viker upp det.)

Det här brefkonceptet stal jag ur hans byxficka medan han sof i morgse. Han tror inte jag vet att han har en sån der extra ficka der bak. — Det har han skrivit i natt efter vår stora försoningsfest. — *Direkt* efter det han kysst och smekt mig går han till skrifbordet och sitter der hela natten och skrifer till henne — jo det är fint! Icke sannt? Men aldrig mera vill jag se honom — aldrig mera! Jag reser på minuten!

Lemberg. Det är väl inte så brådtom med det heller!

Fru Bremer. Men han får åtminstone dubbelt arbete med det brefvet, för det här konceptet får han då aldrig se mera! Och inte det här — och inte det här heller! (Visar fram två koncept till, läser:) — „min älskade!“ — „älskade Madeleine“ — Madeleine heter hon, ja — —

Lemberg. Men det är oförsvarligt af honom att inte läsa undan dem åtminstone!

Fru Bremer. Åh — det gjorde han nog — hans byxfickor äro inte så rymliga som hans hjerta.

Men i ett pensionat passar samma nyckel till mer än ett lås, ser ni. Och jag generar mig minsann inte för att undersöka hans lådor — när jag misstänker honom.

Lemberg. Nå — vore Ni min fru så — —

Fru Bremer. Så?

Lemberg. Så finge ni ris på fingrarna för den bedriften! — Det kan ju ett barn förstå, förresten, att vore det verkligen något dem emellan, så vore han mycket försigtigare, och brände upp koncepten. Just de papperen, som ni har der som dokument på hans otrohet, bevisa mig raka motsatsen.

Fru Bremer. Ja — ni tycker förstås, att allt hvad han gör är rätt, för att han är karl! Men det skall ni aldrig kunna bevisa mig att det är rätt att sitta och skriva

„min älskade“, och precis samma saker till henne som han skref till mig när vi voro förlofvade!

Lemberg. Det kan ju vara en snara af honom — för att få henne att förprata sig endast! — Eller är det helt vanligt att tilltala hvarandra så ömt på franska. Brefvexlingen går ju på det språket!

Fru Bremer. Det tror jag visst att ni män taga sådant lätt, ja!

Lemberg. Nå — äro ni kvinnor då!?

Fru Bremer. *Hvad* skulle ni säga om jag vore er hustru och bedroge er så, som min man nu gör med mig?! — *Hvad* skulle ni då göra? — Det skulle verkligen roa mig att veta.

Lemberg. Ja — det är en annan sak!

Fru Bremer. Sää?

Lemberg. Jag skulle åtminstone inte packa mina saker och resa i väg så der som ni nu vill göra. Jag skulle bli kvar och taga i på rama alvaret, om det verkligen vore alvar på färde. — Och då skulle jag nog göra slag i saken! — Jag skulle ge er risbasta som ett odygdigt barn. Och så vore det på det klara. Sedan kommer nog koketteriet på rätt spår igen — och aktar sig så väl för alla de villovägar der karbasen lurar! —

Fru Bremer. Men ni kan väl inte begära att jag skall börja prygla min man heller!

Lemberg. Kan jag inte?! — Ta ni en rotting och klå på honom bara ordentligt så skall ni se att han nog börjar älska er igen. — (Hon skrattar motvilligt.) — Men resa — rymma ifrån slagfältet förr än striden är utkämpad — det är fegt! Förresten — ni behöfver ej gå till någondera ytterligheten — ni kunde ju straffa honom på annat sätt. — Släpp öfver honom alla de svartsjukans dämoner, som nu plåga er; — börja ni i er två kokettera med en annan man — skrif ömma bref — och låt er man få tag i koncepterna! — Den metoden hjälper alltid — ja, ni ser ju hur det är med er sjelf! —

Fru Bremer. Tack! — *Det* råder ni mig till! — Och så skulle ni väl råda min man att ta till karbasen!?

Lemberg. Nej. Det är en annan sak! — Det skulle jag göra med min hustru. Och endast om det vore nödvändigt. — Men ni — för mig är ni en annans hustru — och det förändrar saken betydligt.

Fru Bremer. Med hvem skulle jag börja kokettera då? — Med *er* kanske?!

Lemberg. Ja — hvarför inte?

Fru Bremer (med något värme i stämman). Nå — omöjligt vore det ju inte — för ni — ni är hygglig ni — och jag tycker riktigt bra om *er* — ja — —

Lemberg. Nå — då kan vi två ju sätta ett litet skoj i gång med honom och straffa honom. Jag skall skriva så ömma bref, så ömma, så ni kan inte tro! Och han kan gerna få tro att det räckt en lång tid. Men jag skriver under fingeradt namn naturligtvis!

Fru Bremer (intresserad). Ja det vore inte så dumt!

Lemberg (tar henne i hand). Nå då är allt bra! — Den saken sätter vi i gång genast! — Och nu lofvar ni mig att bli kvar till dess *er* man kommer tillbaka från kaféet åtminstone, icke sant? — Och hela den der reseplanen slår ni ur hågen! —

Fru Bremer (Betänker sig. Med en skakning på hufvudet). Nej — efter detta kan jag inte stanna hos honom vidare. Jag flyttar allt bort härifrån, — — vill ni inte komma med mig ut och hjälpa mig att söka ett passande logis?

Lemberg. Nej — med den resan vill jag absolut ingenting ha att göra! Den får ni ta helt och hållet på ert eget ansvar.

Fru Bremer. Ni otjenstaktige! Kan ni vilja lemna mig så der helt och hållet ensam åt mitt öde!?

Lemberg. Nej. Och derfor finnes det ingen annan utväg än att ni stannar der jag är.

Och när *er* man kommer hem så går ni helt lugnt emot honom, — tager honom om halsen, ser honom rakt i ögonen och säger:

— „Se så, nu skall vi göra upp den här saken helt lugnt. — Hvem af oss två vill du egentligen ha? Henne eller mig?! Du får göra precis som du vill!“

Och så kyss honom midt på munnen.

Fru Bremer. Det skulle bara fattas. Det har han då aldrig förtjenat.

Lemberg. Nej visst inte. Och derfor när han börjar bli öm och svarar: „hur kan du fråga så, min lilla engel? Du vet ju att jag älskar ingen annan än dig!“ — så gå in till *er* och stäng dörren och säg: — „bevisa mig det med handling, — ej endast med ord — och sluta upp att skriva till henne. Så skall jag tro dig — och bevisa att jag gör det!“ —

Ser ni på *det* viset kan man linda hvilken man som helst om fingrarna.

Så kan ni ju dessutom tappa en af mina ömma biljetter innan ni regler dörren, så har han någonting att roa sig med i ensamheten.

Och hjälper ej *det*, så kan ni ju upptaga reseplanen igen. — Se så, var inte oförnuftig nu.

Fru Bremer (gråtmildt). Ja — ni tycker förstås det hela är en obetydlighet! — Det är så lätt för den som står helt och hållet utanför saken, att skämta öfver en annan människas olyckor! — (snyftar och för näsduken till ögonen).

Lemberg (närmar sig henne). Så — så — bästa fru Bremer, lugna *er* nu — jag skall läsa lagen för honom när han kommer hem — det lofvar jag *er*. Han skall minsann få höra på ord och inga visor!

Fru Bremer (räcker honom handen). Tack, ni är hygglig — ni är en riktigt god vän.

Lemberg (varmt). Vill ni låta mig få vara det? — (Hon nickar, allt ännu snyftande).

Stackars liten!

(Hon snyftar ännu häftigare).

Se så — se så! Lugna *er* nu för all del — han är inte värd att ni gråter edra vackra ögon röda för hans skull.

(Drager henne till sig. Hon lutar hufvudet emot hans axel och gråter ännu häftigare).

Se så — se så, min kära lilla, stackars vän — (smeker henne öfver ljessan).

Lita ni absolut på mig bara. — Och om ni ingen annan har här i världen så kommer ni till mig? Så pass mycket betyder jag ju för er — icke sant?

Fru Bremer (som förut). Ja —

Lemberg. Åh — jag skall minsann beskydda er — och skaffa er upprättelse! — Ja lita på det, — det skall ingen hädanefter våga ostraffadt narra er till tårar (kysser henne på tinningen).

Lofva mig nu att slå den där reseplanen ur hägen och stanna här.

Fru Bremer. Ja —

Lemberg. För *min* skull?! —

Fru Bremer (trycker sig närmare till honom). Ja — för *ers* skull, — för — *honom* bryr jag mig då visst inte om mera!

Lemberg (ännu ömmare). Håller ni då riktigt af mig?

Fru Bremer. Ja (besinnar sig) — ja — ni är så hyggelig att — ja — jag tror nästan att —

Lemberg (vågar plötsligt en kyss på munnen).

Fru Bremer (låter det ske, men säger förvirrad). — Inte så — inte så — någon kunde komma — jag — (sliter sig lös och går mot dörren) — jag får lof att gå —

Lemberg (fattar hennes hand igen och trycker den varmt). Men ni kommer igen —? inte sant? — ni kommer — (följer henne och stänger dörren efter henne). Uff! — Hon är farlig. — Så när hade jag begått en dumhet — det var på tiden hon gick! —

Men när de öppna sina tårekällor — — ja — de äro förunderliga de der qvinnotårarne! — —

(Går bort till Bruuns dörr och lyssnar en stund. Knackar på. Denne kommer och öppnar).

Hörde du något?

Tredje scenen.

Bruun — Lemberg.

Bruun. Ja — nej, inte annat än att ni pratade här! Men inte hvad! — Det var väl lilla fru Lemberg som var här igen? Och koketterade för dig?!

Lemberg. Ja naturligtvis! — Precis som jag sade! I går stor försoning — och i dag sjudubbelt värre krig! Ordentlig katzenjammer efter försoningsmåltiden, — och den skall gå ut öfver mig! — Hon skulle resa förstås! „Omöjligt allt vidare samlif — — — deras samvaro byggd på en lögn!“ — —

Här stod hon en hel timme hos mig och skulle resa — det var hennes Nora-färd. Och slutet blef naturligtvis att hon blir kvar.

Bruun (skrattar). Hon var väl osäker om hvad det skulle göra för en effekt på mannen då!

Lemberg (skrattar). Ja! — Det vore ju möjligt att han kunde glädja sig åt att bli af med henne! — Och framför allt — icke göra honom någon glädje! Sådana äro de qvinnorna! —

Huifvudsaken för henne är förresten mindre att hämnas — — mindre att ej bli bebragen! — Hon vill endast förekomma honom. Hon vill ge afsked — men ej få. Och det skall *jag* hjälpa henne med! —

Åh — hon förstår sig så bra på att bringa en derhän. — Först beklagar hon sig så länge tills man tycker det är synd om henne — och så går det hela som en dans.

Förtroendet som får medlidande blir så lätt vänskap och vänskapen mellan man och kvinna blir snart ömmare och ömmare — så att det slutligen endast är det gynsamma tillfället som fattas. Att jag skulle dra mig för att begagna tillfället sätter hon ej i fråga. Och det gör hon rätt i. — Hvarför skulle jag inte hålla till godo när frukten af sig sjelf faller i mina händer, så att det endast är att hålla mig beredd och ta emot! —

Bruun. Men han är ju din vän.

Lemberg. Vän! — Ja — så länge vi ej komma i delo om någon godbit, ja! — Längre räcker ingen vänskap. — Vänskapen i våra dagar — — den är mera förtäckt ovänskap. — Ätminstone har det alltid varit fallet med Bremer och mig. Så länge vi voro kamrater — i Paris — hemma — här i Berlin, så har han tryckt på mig som ett Åskmoln — åcklat lifvet för mig — tagit af mig allt

lefnadsmod och godt humör. — Och det under den mest granulaga form och i största vänskap.

Till exempel om jag är upplagd för att göra något och riktigt hänger mig åt en stämning, samt låter mina tankar trossa af att utan hinder få rusa ut på fångst — då är han alltid tillstädes — lägger upp stora barrikader af andra tankar så att mina ej kunna komma fram, — eller lockar in dem i hälvägar så mörka, att min andes ljus ej mäktar lysa dem vägen.

Braun. Nå — men undvik honom då! —

Lemberg. Omöjligt — han behöfver mig; han har inga andra vänner, ser du! Och han behöfver vänner men ej vänskap. De äro så bra att ha — när det gäller att uträtta ett och hvarje, som skulle kunna värja honom obehag eller besvär. Då ställer han sig så opraktisk och så hjälplös att man ej kan undgå att visa sig tjenstaktig, och alls ej observerar att han endast är lat. — Eller vill han ha någontingt sagt — som han ej vågar stå för sjelf — — du vet att djevulen är feg och fruktar allt ansvar. — Och han är mästare i konsten att kunna låta en annan anbringa en sådan der liten elakhet, eller sprida en squalterhistorie!

Braun. Nå är — du är också alltför misstänksam, och inbillar dig allt möjligt.

Lemberg. Misstänksam! ? Derför att jag ej är dum utan genomskådar honom.

Braun. Men hvad gagnar dig att genomskåda fienden efter sedan han dragit dig vid näsan.

Lemberg. Hämnden! Hämnden gagnar det. Och den fruktar han redan. Han har sett att jag känner till hans finter! Dertför skaffar han sig material till sin hämd på mig engång. Han kommer gång på gång till mig under moralfilosofens och psykologens lärda mantel och gör låtsade sjelfbekännelser, för att till gengälfva narra ur mig mina innersta tankar och hemligheter och berättat honom — de fel jag ej kunnat undgå att se hos mina vänner — fastän jag håller af dem.

Han blamerar mig således inför mig sjelf och sig, för att engång kunna vanära mig inför världen, ifall jag vågar frukta en annan gud än honom! —

Och jag skulle icke vanära honom! ?

Braun. — Ja — det är ju möjligt att din skildring af honom är sann. Men — nog är det lika mycket ditt eget fel om du förpratar dig och är sladderaktig.

Lemberg. — Ser du då inte att jag är fullkomligt i hans våld! Nu har det ju redan gått så långt att jag skall bli rä hans husliga kors — när det behöfs. Men redan innan han blef gift var det så, att jag knappast kunde tänka en tanke utan hans lof! — Till och med i de värsta småsaker är han min herre och hans illvilja min lag.

Är jag till exempel törstig och för ett glas till munnen och fröjdar mig åt huru det skall smaka godt, så är han genast till hands och säger: — „det är dåligt, — förfalskad! — vattenblandadt!“

Eller om jag är hungrig och har en läckert tillredd rätt framför mig — delikat — så att det vattnas mig i munnen, så har han naturligtvis nyligen ätit just detsamma och beskriver i de mest oaptilliga liknelser huru vämjeligt det var! Och det hjälper till intet att jag sedan försöker inbilla mig att den är aldrig så god!

Tycker jag om en utsigt, så slår det aldrig fel att han säger: — „sjelfmordsstämning!“ — och jag är naturligtvis alldeles för höflig för att opponera.

Beundrar jag någonting, så kommer han genast med en lärd förklaring om det, — säger hvad det är — hvad det kommer att bli — hvad det har för ändamål — — eller möjligen hvad för kemiska produkter det frambringar. Hans hela författeri är sådant der sammelvotande.

Braun. Nå — men dermed skadar han ju ingen!

Lemberg. Nej inte en bracka eller en fantasilös människ! — Dem skadar det aldrig att ha black om foten.

Men du kan väl förstå hvad det vill säga för mig.

Öfverhuvudtaget, hvarenda gång jag försöker ge mig af emot den poesins himmel från hvilken han engång ohjelpigt fallit i sitt öfvermod, så drager han ned mig i

sin vetenskaps misstänksamma helvete, der han dömts till pinan af en evigt osläckt törst efter att få veta mera.

Arbetar jag på något nytt konstverk — då anser han sig genast pliktig att öfvertyga mig om hurudan humbug all konst är emot vetenskapen; och söker taga modet af mig, därför att han sjelf går hafvande med en roman som han är för lat för att skriva. Och så proppar han min hjerna full med tviflet om sitt vetande, — matar i mig resterna af någon själ, som han håller på att sönderdela i sina enkla beståndsdelar, — tutar mina öron fulla af sitt stora missnöje — och tager bort all stämning! —

Men nu är jag trött. Nu tänker jag begagna tillfället och taga hämd på honom.

Han är min onde ande — och hon det rena helvetet för honom. Godt — då drifver jag ut den onde anden och inrättar hans helvete till ett privatparadis åt mig på någon tid.

Bruun (alvarsamt.) Jag kan ej tro dig om det. Du kan ej vilja begagna dig af en sådan liten misshällighet för att totalt ruinera deras husliga lycka! — Lättsinnig är du visst — men ej så simpel! — Och något litet hänsynsfull får du lof att —

Lemberg (otålig.) Hänsynsfull! — Puh! Fraser! Skall jag stå här ensam och göra mjuka tjänare! Taga de kanske någon hänsyn till mig! ? — Ha de ej rent ut missbrukat min vänskap — sprungit här en hel vecka med sina barnsligheter, — än han, än hon, — och låtit det hela gå ut öfver mig utan misskund med mitt humör och min tid. Att alldeles *onödigtvis* komma så der och draga vexlar på vänskapen, är att missbruka den!

Nej — det skall ej göra mig det ringaste samvetsgval att straffa dem litet för det!

Skall jag ha allt obehaget för den äkta mannen, så skall jag också ha något af hans äktenskaps behagliga sidor. Kan han inte sköta om sina husliga angelägenheter sjelf, så skall han betala för hjälpen. Missbruka de min vänskap så kan jag missbruka deras!

Bruun. Ja — logiskt är det ju. Och partie egale. Men litet för sataniskt.

Lemberg. Det är helt och hållet ömsesidigt. De äro min husfrids djefvlar och jag blir deras husliga lyckas onde engel. Intet för intet här i världen!

Bruun. Nå — du är också så känslig af dig! Och retlig och nervös. Hvarken han eller hon äro dig till så mycket besvär — det är jag öfvertygad om. Ja. Och förresten — när man har en liten roman i kikaren, så söker man upp alla möjliga bevekelsegrunder för att lugna sitt onda samvete med. — (Lemberg gör en afvärfande rörelse.) Ja — åh ja — jag känner till det der jag!

Förresten känner jag dig rätt — så är du bättre än du gör dig nu. — Såna der bofstreck *gör* man, om man gör dem, men står ej och skroderar om dem i förtid!

Och du vill ju så gerna vara i fred! Tänk då ett sådant bråk den der Mefisto-Don Juan rolen kommer att ge dig! — Ja — af rent egoistiska skäl borde du allt hellre afstå ifrån den lilla frun, så vida du har ditt arbete och din konst kära! — Qvinnor kan du ju få så många som hellst om det bara är det du vill! Och det utan att beröfva dina vänner deras hustrur och dig sjelf dina vänner!

Lemberg (lugnare). Nå — när jag närmare tänker på saken — någon vidare betydelse har hon ju ej för mig — det var mera af lättsinne och hämdlystnad!

Ja — egentligen inte det heller — så slaf under honom är jag ju ej! — Men man får lof att vara rättvis. Nyss inför hans fru stod jag en half timme och tog hans parti. Och då måste jag väl nu ta parti emot honom!

Förresten måste du medge att det kan reta en, att just när man kommer i tagen med arbetet, just då kommer han — och går aldrig sin väg.

Bruun. Nå — men du brukar då kunna köra ut folk! —

Lemberg. Sådana som dig ja. — Men inte honom. Han ser alltid ut som vore han så fattig på vänskap när han kommer — som vore jag hans enda tillflykt — och han visar sig alltid så öfvertygad om att han kommer olä-

ligt, så att en höflig människa partout *måste* bevisa honom motsatsen. — Ja — hvem tror du det är som kommer der ute i korridoren nu kanske!?

Jag kände redan för ett par minuter sedan af att han var i närheten — ja — du vet — när man talar om fan så — (Det knackar. Lemberg går och vrider beslutsamt om nyckeln.) Men tror du han är nöjd med en så tydlig vink!? (Det knackar igen.) Gå in till dig då — jag får väl lof att taga emot honom. — Men jag skall göra den fan svartsjuk. Ja, du kan gerna höra på om du vill, jag ger dig lof att lyssna. (Braun går. Det knackar en gång till.)

Lemberg (högt). *Hvem der?! — för satans oljud!*

Bremer (utanför). Bremer!

Lemberg (låtsar öfverraskning). Åh för all del — min kära vän! (Går och öppnar). Stig på!

(Bremer in.)

Fjerde Scenen.

Lemberg. Bremer.

Bremer. Jag stör väl inte?

Lemberg. Nej — kom på bara! Tag plats — var så god!

Bremer (kommer och tager Lemberg vänligt om skuldran). Hör du, nu måste jag igen besvärna dig — och bedja dig om hjälp. — Det är visst rysligt förargligt att behöfva pina dig med vår lilla husliga ofred så der! Ja — det gör mig verkligen generad. Men — —

Lemberg. Ja — vet du, nu får du allt ta och greja ut den saken själf. För jag har verkligen inte tid och, uppriktigt sagt, är det hela en temligen likgiltig angelägenhet.

Bremer. Ja visst är den det! Men hon är ju så barnslig! — Nå — du vet nog hurudana fruntimren äro när de satt sig en sak i hufvudet!

När det gäller kärlek ha de ingen logik, absolut ingen. Förr än man blir gift med dem äro de så reserverade och

knussliga med ömhetsbetygelserna. Och efteråt kan hon aldrig låta en vara ifred för hennes svartsjuka och får aldrig nog. Och då just är förhållandet omvändt med oss. Och det veta de. Men ändå komma de och fordra ömhet och harmoni och veta så litet, eller vilja ej veta af våra bevekelsegrunder. — Vår såkallade otrohet t. ex. den är deras käpphäst. Ty de fatta ej att mannen är det eviga framåtgäendet och hon det eviga stillasittandet på hans axlar — —

Lemberg (för sig, föraktligt). Nå — de *der* gamla fraser!

Bremer (utan afbrott). De kunna ej inse att ombyte är en naturödvändighet för mannen — att enformighet dödar all lifslust — att en rätt, som man ätit sig mätt på blir fadd, medan en annan, som man ej smakat retar aptiten äfven om den vore ej mindre fadd än den första. — Och de veta så väl att en god sömn och overksammas drömmar befordras bäst af den äktenskapliga mjölgröten alla qvillar på bestämdt klockslag. Men jag vill inte somna in och derfor får fru finna sig i att jag smått drifver kurtis på andra håll. — Hon kan väl förstå att jag ej drifver det så långt som till verklig otrohet.

Lemberg. Deri bedrar du dig — det kan hon ej förstå och det med rätta. — Jag medger att du ej har så orätt — om man tager kärleken filosofiskt och naturvetenskapligt och så vidare.

Men nu är kärleken ej underordnad några allmänna regler och betraktelser. I kärlekssaker handlar det sig ej om män och qvinnor i allmänhet, utan om den ene mannen och den ena qvinnan och deras speciella fall. — Det är endast när någon vill vara otrogen, som han kommer och filosoferar och söker med allehanda naturvetenskapliga skäl bevisa *all* han haft rätt att vara otrogen. Ja. — Och det gör du nu — och derigenom bevisar du mig att du har orätt.

Orätt har du i alla fall; — orätt måste en man ha, som har en sådan liten förtjusande hustru och kan se att hon

gråter och dock ej underkastar sig allt för att få henne god igen!

„Förlora aptiten på en rätt“, sade du! Kan man välja en osmakligare liknelse! Kan man jämföra en kvinna med en rätt mat!? Är då din kärlek bara mage! — Nå egentligen angår mig ju inte hela saken. Du har dina lefnadsåsigter och jag mina! — Men då jag kommit att bli inblandad i saken, så — —

Bremer. Ja — det gör mig verkligen ondt, att — —

Lemberg. Jag *beklagade* mig ej deröfver, tvärtom. Jag känner mig smickrad öfver att ni gifvit mig ert förtroende. — Jag ville endast säga, att då jag kommit att blifva inblandad i saken, berättigar det mig att gifva dig ett råd.

Bremer. Nå? — Och det skulle vara?

Lemberg. Sluta upp med den korrespondensen! Retelsen det ger dig är ändå intet emot obehaget. Och om det obehaget tillintetgör hela vinsten af din brevexling med den franska frun — så gagnar den ju faktiskt ändå till ingenting.

Förresten — en sådan fru som du har! Du är väl från dina sinnen om du kan göra *hennes* sorg!

Bremer (häftigt). *Sorg!* — Hon tror ej en minut att det verkligen är något oss emellan! Hon vill bara ha väldet öfver mig ensam. Och när hon ser att *hon* ej kan vara allt för mig så unnar hon ej någon annan att vara det. Men hon skall *lära* sig det.

Litet frihet kan jag väl få ha! — Och därför så inlåter jag mig ej med henne, utan så snart hon börjar blifva obehaglig, så försvinner jag. Och det är egentligen *det* som retar henne mest.

Lemberg. Men du vet icke huru orätt du gör dig sjelf med det.

Bremer. Hur så?

Lemberg. Har du aldrig märkt huru *bedärande* en kvinna är när hon tager till tårarne! — Åh — du är dum,

ursäkt mig; men *det* är du, om du går din väg just i de ögonblicken. —

Bremer. Ser du — det är just därför jag går. —

Lemberg (afsides). Posera du, bara! —

Bremer (utan paus från föregående). — Så snart jag ser att hon börjar göra sig oemotståndlig, — då flyr jag undan. Det är hvarken dumhet eller feghet af mig. Det är *styrka* och *mod*; — det är rätt och slätt, att jag har kraft nog att ej gifva med mig. —

Lemberg (som skrattat något föraktligt). Ja *mod* är det, det kan ej nekas, att våga låta sin fru pröfva sin oemotståndlighet på en annan — som kanske ej heller kan stå emot henne, och ej bryr sig om att fly.

Bremer (häftigt). Hvad vill du säga mig med det?!

Lemberg. Åh — ingenting speciellt. Jag talar endast så der i största allmänhet. —

Men hvad din fru vidkommer — vacker är hon — ja — rent af bedärande när hon sätter till så der — (af-siktligt entusiastiskt):

Hennes gång — nå, det finnes väl i hela världen endast hon som kan gå så der — litet trött — släpande — dröjande, som en sofvande rörelse som ej blifvit väckt, — som en skön dröm, hvilken endast ogera och småningom lemnar en! — Och när hon så blir så der upprörd — sådant lif och energi det då kommer i henne! Som en stälfjäder, så spänstig blir hon i ett nu — — alla rytmer som sofvit i henne vakna samtidigt till lif — alla — från den vaggande valsem till den vansinniga fandarolen — hon har dem allesammans! Åh — du må tro — jag har fattat henne om lifvet mången gång i tankarne och hvirflat bort med henne — långt bortom all glömska — — just i de ögonblick du så samvetsgrannt försummat njuta — —

Bremer (svartsjuk). Ja — jag börjar nästan tro att det var en försummelse af mig!

Lemberg (utan att låtsas märka hans svartsjuka — breder på ännu mer). Och hennes ögon vid ett dylikt tillfälle! Annars äro de djupa, outgrundliga, som två topaser. Så börja de glänsa — några tårar tränga sig fram — de

tvingas tillbaka — ögonen få eld, — det börjar rycka kring munnen, alla de fina trötta vecken der få lif och ena sig i ett drag af energi, — den böjda nacken kastas upp energiskt — ah — du må tro det *tar* en sådant. Ty det är omedvetet — alls intet koketteri! —

Bremer. Vid Gud — har inte karlen gått och förälskat sig i min fru! —

Lemberg (utan paus från föregående). — och så knyter hon sin lilla näfve så modigt åt hela världen och stampar med foten så energiskt att, ja — sannerligen jag kunde få lust att kasta mig ned och låta henne få trampa på mig — —

Bremer (svartsjuk. Häftigt). Nej hör nu, min käre bror — det går för långt, det der är redan mer än tillåtlig beundran — —

Lemberg. — Hvad menar du?

Bremer. Att du glömmet —

Lemberg. Glömmet?!

Bremer. Att jag är hennes man och du står och talar om för mig att du är kär i min fru! Inbillar du dig att jag ännar tillåta det! (hotande) Tror du kanske jag förstår skämt i sådant fall!? —

Lemberg. Men — min bästa vän — nu är du ju barnslig. Svartsjuk!? — Och det i samma ögonblick som du beklagar dig öfver hennes svartsjuka! (Skrattar).

Bremer. Ja — men det går verkligen för långt!

Lemberg (skrattar). Tror du jag är kär i din fru!?

Bremer. *Tror!* Nej jag är öfvertygad efter hvad du nu sagt. Och jag skall taga mina mått och steg! Ögonblickligen! Vi flytta bort härifrån — ännu i dag!

Lemberg. Vi, säger du! Men har ni då redan hunnit försona er? — Jag tyckte du beklagade dig nyss öfver motsatsen!

Bremer. Ja visst — men du måste medge i alla fall att — — Ja, det är ej vackert af dig att — —

Lemberg. Att — *prat!* Du är barnslig säger jag! — Jag är målare, som du vet, synkonstnär — njuter med ögat ensamt mera intensivt än ni andra med alla edra själs-

förmögenheter tillsammans! — Kan jag förbjuda mig att se, tror du? —

Föresten det var något som jag tänkt be dig om redan länge — men efter du är så der svartsjuk, så, — nå — ja — du är ju konstnär du också — och bröder emellan kan ju allt gå an — — Se — jag ville så gerna be din fru stå modell åt mig — helt litet.

Bremer (förbluffad). Hvad i all världen!? —

Lemberg. Ja till min stora taffla. — Hon är just den modell jag söker, — den enda som duger, — — kan jag inte få henne så blir tafflan ej färdig! — Just en sådan liten, energisk, fint formad kropp som hennes — så harmoniskt byggd — så nervös och med så mycket själ — —

Bremer (häftigt). Och det ber du *mig* om, — mig, hennes man! — Att min fru — att du skulle få — ja rent ut sagt få hennes skönhet till låns, och så geschäfta med den, exponera den för hela världen mot betalning! —

Lemberg (hastigt). *halflädd* endast — kan du väl förstå, — så där i en grekisk kostym — —

Bremer. Aldrig. — Kommer aldrig i fråga!

Lemberg (afsigtigt retande honom ännu mera). Jag tror nog att *hon* ingenting skulle ha emot det. —

Bremer. Nej det kan jag tänka mig! — Men som sagt — den saken tala vi ej vidare om!

Jag kommer förresten ej lit för att få en så detaljerad beskrifning af min frus behag, att jag nödgas betvifla din vänskap, — utan för att be dig om en väntjenst. För att be dig hjälpa mig att —

Lemberg. — Att tala med henne igen ja! — Som i går — som i förrgår — och med samma resultat: att du i morgon skall kunna göra saken sjufallt värre igen och lemna åt mig att lugna henne, medan du själf går undan någonstans! —

Bremer. Ah — *det* skall jag allt akta mig för. Men ser du — hon har tagit min revolver — och jag är rädd att hon kommer att göra sig illa med den. Och mig vill hon ej gifva den åt! Jag tänkte möjligen att du skulle kunna öfvertala henne!

Lemberg, (försämdligt) — „Missbruka“ din vänskap menar du väl!

Bremer. — Asch! — Försöka få af henne revolvern! Du kan förstå att det gör mig orolig att hon har den! (Lemberg ser fortfarande förolämpad ut.) Se så, var inte ond nu. Tänk dig sjelf som äkta man; och så plötsligen få höra din bästa vän utgjuta sig så entusiastiskt om din fru. Man kan ju bli — Nä, jag tror ju på dig — jag var ju bara litet häftig.

Lemberg. Nä — kom, — jag vill försöka göra hvad jag kan — hvar är hon?

Bremer. Inne hos mig — kom med dit! (Dö gå ut. Efter en stund komma de in — först fru B., blek och förgråten med sänkta blickar och hängande hufvud — långsamma steg — högra handen håller revolvern krampaktigt tryckt emot bröstet.)

Femte scenen.

Lemberg. Bremer. Fru Bremer.

Lemberg. Se så — sätt er nu — var så god — och låt oss tala förnuftigt. Här äro vi på neutralt område. Hvad i all världen skall ni med den der revolvern till? — Inte må ni tro hvarken er man eller jag, tro att ni ämnar skjuta er med den — nej då. Det gör ni inte. Och inte vill ni skjuta på oss heller. — Men ni kan väl förstå — — en så'n der tingest är ej att leka med. Den behöfver endast haka upp sig i någon knapp eller så, — så går skottet af och det kan hända den värsta olycka. — (hon sätter sig på chaiselongnen) se så — gif mig den nu — var snäll. —

Bremer. (kommer emellan.) — Låt det vara nog med de barnsligheterna nu Ellen — spela inte komedi — se så! — Låt mig få den nu (försöker taga den — hon stöter undan hans hand och griper fastare tag om pistolen.)

Lemberg. (gör i sin tur ett försök.) Men det är ju rena galenskapen, det der, fru Bremer! — Hvad skall det tjena till! Se så, låt mig få revolvern nu, jag ber er om

det! — (tager hennes hand och trycker den under utseende af att vilja taga af henne vapnet.) Kommer ni inte ihåg hvad ni lofvade mig nyss?! (Ser betydelsefullt på henne; hon möter hans blickar och ser så förläget åt sidan, samt gör in- tet motstånd då han lösgör revolvern ur hennes hand.)

Så — nu lägger vi den här på neutralt område (lägger den på skrifbordet) — hvarken frun eller herrn få ha sådana der farliga tingestar om hand förr än de blifvit goda vänner igen. — Och det tycker jag ni kunna så gerna bli genast, — det nuvarande tillståndet kan ju ej precis vara något nöje för någöndera.

Det som redan passerat kan ju utan vidare glömmas, och för framtiden lofvar han er att ge så litet anledning till missnöje som möjligt, — och ni lofvar honom att ej alltid fatta hvarje hans handling, som ni ej förstår, som otrohet. Icke sant, — den här brevexlingen! var dock af temligen oskyldig art? — Se så — medge det nu bara.

Fru Bremer (häftigt.) Undanflykter! Det der säga alltid de goda vännerna! Att börja med är allt så oskyldigt, — så — — Förresten — hvad hvet ni hvad han haft för sig med henne! —

Bremer (förebärande.) Men Ellen!

Fru Bremer. Ja — gör hvad du vill förresten! Hvad angår det mig! Jag är ju bara din fru! (snyftar.) Men jag behöfver inte tåla det — — nej, jag reser, — — ja *det* gör jag! (går häftigt af och an.)

Bremer. Men för all del lugna dig då — tror du inte du betyder mera för mig än alla andra fruar i världen! — Se här min hand på att jag afbryter all förbindelse med den franska damen, och det ögonblickligen!

Fru Bremer (lätsar ej om hans framsträckta hand.) Och i morgon skrifver du igen till henne — du har brutit dina löften så många gånger förut. —

Lemberg. Men nu lofvar jag det också, i er mans namn. Och ni kan lita på, att skulle han bryta sitt ord, så får han med mig att göra. —

Fru Bremer. Jag tror inte mera på er än på honom. Ni män hålla alltid tillsamman.

Förresten, hvad vill du med mig mera, jag har ju gifvit dig fri? ! Far till henne, din fransyska, du har ju henne!

Men du vågar väl inte — du är väl rädd för hennes man — — ja *det* är det. Du tror det vara lättare att göra upp din otrohet med mig än med honom! —

Men med en trolös man vill jag ej lefva längre — nej jag reser. — —

Lemberg (beslutsamt.) Ni kan godt lefva vidare med honom — vore han än aldrig så trolös — ja! För ni är *precis likadan* själf! Ja — ej en smula bättre! —
(fru Bremer rycker till och blir stående)

Bremer. Hvad menar du? — Säg ut!

Lemberg (fortfarande till henne.) Ja — och mycket värre till och med! *Han* endast skrifer ett par bref och får ett par bref — och tvärt skriker ni att han bedrar er! Men själf går ni in i en ungherres rum — under er mans frånvaro. Och det generar er alls inte att tala om för ungherren i fråga att ni håller af honom, eller höra honom säga att han håller af er, — eller låta honom kyssa er midt på mannen och omfamna er och —

Bremer (hugger honom i armen, utom sig.) Du ljuger!

Fru Bremer (samtidigt till Lemberg.) För Guds skull, tåg! —

Lemberg. Ja — det har din fru tillåtit mig att göra. Men ingenting vidare! — Fråga henne själf. —

Fru Bremer (står tyst med sänkta blickar.)

Bremer (förstår att Lemberg talat saunt, — ser sig om som sökte han något tillhygge — får sikte på revolvern och rusar efter den. Fru B. skriker till).

Lemberg (som hela tiden haft ögonen på revolvern förekommer B. och tager ifrån honom vapnet efter en häftig brötning under hvilken fru B. sökt skilja dem åt. Han stoppar den i sin bröstficka) (flämtande) Den der knalleffekten — den tänka ni diktare minsann alltid på, — hvad vore edra dramer utan den! Men nu kan du komma ihåg — och ni också min fru, — att af en liten bagatell kan bli en stor olycka om man handskas lättsinnigt med den. Och att det är säkrast att hålla sina små differenser inom egna

väggar. (till B.) Tror du kanske jag låtit det stanna vid den första kyssen endast om saken fått gå längre? Och då hade vi bada kunnat få stå inför hvarandras pistolmyningar till slut, på alvar! (till fru B.) — och — jag är väl ej mer än människa heller, — mitt fålamod kan också taga slut —

Fru Bremer (går fram till sin man och smyger sig intill honom). Förlåt mig — — förlåt mig — jag skall tro på dig hädanefter. —

Bremer. Det var förskräckligt lättsinnigt af dig, Ellen, och af mig med. — Jag talade verkligen sanning hvad min korrespondens vidkommer — — men vi gå in till oss — — der kunna vi tala bättre med hvarandra. (— föraktligt öfver till Lemberg). Med den herrn ha vi ingenting att göra för framtiden.

(De gå emot dörren).

Fru Bremer. (till Lemberg). Och ni kunde med kall beräkning göra så — afsigtligt föra mig i olycka! — Och begå förräderi emot en stackars qvinna som ni förläddt! Fy! Ni var mig just en snygg vän!

Bremer. Kom Ellen! (de gå).

Lemberg. *God vän!* — Ja, men den rolen passade mig inte längre! Jag är inte skapt till ett sådant der Guds lam, som tager på sig allas synder, utan att mucka! —

Och så förstå de inte heller, att jag gjorde dem den största väntjenst en vän kan göra, — uppoffrade hela vänskapen för deras lycka! I stället för att missbruka den litet och begagna ett godt tillfälle. — Nå jag är *fri*, det är hufvudsaken, — fri från hela historien och alla störelser! — — — Men så de gjorde sig höga — och moraliska när de gingo ut — och låto mig stå de der som ensam syndare! — *Det* ska de tuktas för. Jag skall rita af dem — karrikera — *utställa* dem, — ja det skall jag! Och släppa ut litet sqvaller — — det vill säga, låta Bruun berättas ut litet! — Det var han som narrade mig att afstå från henne. — Han kan gerna få ansvara för

15-

sqvallret till straff — (går till Bruuns dörr och knackar)
Är du der? — Kom hit ut litet! — Jo — *det* var en fin
historie! — Kom hit skall du få höra!
(Bruun sticker in näsan).

R i d å.

20/194.

